

[Drachmann.]

mensætning og Beføjelser, men disse Emner mener jeg til Gengæld ogsaa udpræget hører hjemme i en Udvalgsforhandling. Jeg skal derfor afholde mig fra flere Bemærkninger, navnlig fra tekniske Bemærkninger, og paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Rager: Det Lovforslag, der her foreligger, angaar Ændringer i Loven om elektriske Stærkstrømsanlæg af 1907, og man maa sige, at Loven af 1907 gennem mange Aar har vist sig at være en god Lov, ellers vilde den vel heller ikke have holdt saa længe. Den er kun blevet ændret een Gang for nogle Aar siden og da paa et begrænset Omraade, men det er jo undertiden saaledes, at Lykken er bedre end Forstanden, for i Virkeligheden havde det været muligt paa Grundlag af Loven af 1907 at faa en meget uheldig Udvikling af Elektrificeringen her i Landet. Loven blev i sin Tid til i den Periode, man vel har Lov til at kalde for Liberalismens Højkonjunktur her hjemme, og man kunde have befrygtet, at der paa Grundlag af den Lov var blevet en Elektrificering her i Landet, som mere eller mindre var kommet paa kapitalistiske Aktieselskabers Hænder, saaledes at Samfundet paa et eller andet Tidspunkt kunde være blevet nødt til at overveje Indfrielsen af saadanne Aktier, og med det Udbytte, store Elektricitetsforetagender kan give, er det ikke let at sige, til hvad Kurs en saadan Indløsning var sket. Det er ganske morsomt at se, hvordan Loven af 1907 er præget af den dengang herskende Liberalisme; de Bestemmelser, som hindrede den Udvikling, som der kunde have været Fare for, staar nemlig i Slutningen af Paragrafferne! Man læser i § 9 om, hvordan man skal forholde sig, naar man skal foretage visse Krydsninger med elektriske Ledninger, og saa kommer der lige i Slutningen af Paragraffen, at man ogsaa skal iagttage noget, der staar i § 10, og gaar vi til § 10, ser vi, at der omhandles atter Spørgsmaalet om, hvordan man skal gaa frem administrativt eller paa anden Maade, naar der skal føres Ledninger over fremmed Grund, og saa kommer lige i Slutningen af Paragraffen nogle indskrænkende Bestemmelser, der gør det muligt for Kommunerne, hvis de ikke ønsker, at et privat Selskab skal foretage Forsyningen, selv at etablere den, men saa skal de ogsaa etablere den inden for en vis Frist. Men nu er det gaet saadan her hjemme, at Elektrificeringen er foregaaet paa langt heldigere økonomisk Basis, end man da

kunde forudse, idet praktisk talt alle Købstæder forsynes fra kommunale Anlæg, og ude paa Landet er det overvejende Andelselskaber, der er Tale om. Der kan nævnes netop de Undtagelser fra begge Regler, som bekræfter dem.

Naar man nu har ment, at der var Anledning til at foretage Ændringer i Loven, vil jeg først sige, at der ikke er Tale om Lovmageri-Ønsker fra Regeringens og Rigsdagens Side. Forholdet er dette, at det er Elektricitetsværkerne selv, der har rejst denne Sag og peget paa gennem flere Aar, at her var et Omraade, hvor der var Grund til at faa en vis Regulering frem gennem Lovgivning. Naturligvis er der dem, der er misfornøjet med en saadan Fremgangsmaade som den, der foreslaas her, og anvendende Øjeblikkets mest gængse Slagord har man talt om Diktatur og Planøkonomi. Men det er i hvert Fald saaledes, at det Diktatur er født i Elektricitetsfolks Hjerner herhjemme for ca. 20 Aar siden, saa det har i hvert Fald ingen Tilknnytning til det Diktatur, der i Øjeblikket trives nogle Steder; og „Planøkonomien“ er lige saa gammel; den stammer altsaa fra den Tid, da Lenin endnu ikke havde været i plomberet Jernbanevojn gennem Tyskland. Det, som nu er sket, er, at Ministeriet — det var daværende Minister for offentlige Arbejder Stensballe, der gjorde det — nedsatte en Kommission for en 7 Aar siden til at forberede dette Spørgsmaals Løsning ad Lovgivningens Vej. Kommissionen afgav en Betænkning, og paa Grundlag af den udarbejdedes saa et Lovforslag, der meget nær fulgte den Betænkning, der var afgivet. Men oppe i Landstinget har man foretaget nogle Ændringer, saaledes som det allerede er nævnt. Hvilke er nu disse Ændringer, og hvad betyder de? Jo, for det første fastholdes een Ting, nemlig at naar Elektricitetsværker har Samarbejde, kan de ikke selv bestemme, med hvilken Spænding de vil samarbejde. For at blive klar over, hvad det betød, hvis saadanne Elektricitetsværker, der arbejdede sammen, selv kunde bestemme, hvad Spænding de vilde arbejde med, er det lettest at tænke sig, at man i sin Tid havde løst Spørgsmaalet om Landets Forsyning med Jernbaner ad kommunal Vej og saaledes, at man f. Eks. mellem to Byer byggede en Jernbane med Sporvidde 1 Meter, mellem de to næste med en Sporvidde af 1½ Meter og mellem de to næste med en Sporvidde af 1,4, saaledes at man op igennem Landet havde liggende et Jernbanenet, hvor Sporvidden stadig